

ด่วนที่สุด

ที่ พน ๐๒๐๒/๒๖๕

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารบี

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุมระดับผู้นำกลุ่มพันธมิตรเอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ครั้งที่ ๒ (The 2nd Asia Zero Emission Community (AZEC) Leaders Meeting)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุมระดับผู้นำกลุ่มพันธมิตรเอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ครั้งที่ ๒ (The 2nd Asia Zero Emission Community (AZEC) Leaders Meeting) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๕/๑๗๑๘ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๓๐๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงพลังงานขอเสนอเรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุมระดับผู้นำกลุ่มพันธมิตรเอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ครั้งที่ ๒ (The 2nd Asia Zero Emission Community (AZEC) Leaders Meeting) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ร่วมกับรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น กำหนดเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยในการประชุมฯ ดังกล่าว จะมีการรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งมีสาระสำคัญที่เป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของผู้นำกลุ่มพันธมิตร AZEC ที่จะเร่งการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่ม AZEC ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือกับประเทศ/องค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนผ่านทางพลังงาน และความเป็นกลางทางคาร์บอนร่วมกันในอนาคต โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว เป็นเอกสารที่แสดงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมความร่วมมือด้านพลังงานของผู้นำกลุ่มประเทศพันธมิตร AZEC ซึ่งไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับไม่มีการลงนามในร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ดังนั้น ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ นี้ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

/อย่างไรก็ดี...

อย่างไรก็ดี โดยที่ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ประกอบกับ มาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาตามคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗๒๕๕๑ และที่ ๓/๒๕๖๐ แล้วเห็นว่า ร่างถ้อยแถลงการณ์ร่วมฯ มีสาระสำคัญ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประเทศพันธมิตร AZEC ที่จะสนับสนุนความร่วมมือในการผลักดันการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากนายกรัฐมนตรี มีกำหนดการเดินทางเข้าร่วมการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting ในวันศุกร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยในการประชุมฯ ดังกล่าว นายกรัฐมนตรีจะต้องให้การรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ สำหรับการประชุมฯ ด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นการเร่งด่วนภายในวันอังคารที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๗ เพื่อที่นายกรัฐมนตรีจะได้ให้การรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ในระหว่างการประชุมฯ ต่อไป

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ภูมิหลัง

๑) ข้อริเริ่ม Asia Zero-Emission Community (AZEC) เป็นข้อริเริ่มที่ประกาศโดย นายกรัฐมนตรีของประเทศญี่ปุ่น (H.E. Mr. KISHIDA Fumio) มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและความเป็นสมาชิกร่วมกันในการพัฒนาเทคโนโลยีการปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ โดยพิจารณาจาก ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์การเมืองและด้านเศรษฐกิจเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและสนับสนุน การเปลี่ยนผ่านทางพลังงานที่จะมุ่งไปสู่การปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ของภูมิภาคเอเชีย โดยข้อริเริ่ม AZEC มุ่งเน้น ความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การพัฒนาและนำร่องเทคโนโลยีปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ๒) การร่วมสนับสนุนเงินลงทุนและเงินสนับสนุนโครงการ ๓) การจัดทำมาตรฐานทางเทคโนโลยี และ ๔) การพัฒนาตลาดคาร์บอนในเอเชีย โดยปัจจุบัน ประเทศพันธมิตร AZEC ประกอบไปด้วย ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม

๒) เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ รัฐบาลประเทศญี่ปุ่น ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม The 1st AZEC Leaders Meeting ณ ทำเนียบรัฐบาลญี่ปุ่น กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยเป็นเวทีหารือ ร่วมกันในระดับผู้นำของกลุ่มพันธมิตร AZEC เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ร่วมกันของประเทศพันธมิตร AZEC ผ่านการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศควบคู่ไปกับการ เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยนายกรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน) ได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว และร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วมฯ สำหรับการประชุม The 1st AZEC Leaders Meeting ด้วย

๓) รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๗ มีกำหนดเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการประชุมคู่ขนานกับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔๔ และ ๔๕ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมหารือในประเด็นการผลักดัน/กิจกรรมความร่วมมือภายใต้กรอบ AZEC เป็นการต่อเนื่อง ในการนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ดำเนินการจัดทำร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting และจะได้มีการรับรองโดยบรรดาผู้นำของกลุ่มพันธมิตรฯ ในระหว่างการประชุมฯ ซึ่งมีสาระสำคัญที่เป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของผู้นำกลุ่มพันธมิตร AZEC ที่จะเร่งการดำเนินการกิจกรรมความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่ม AZEC ในด้านต่าง ๆ ทั้งการลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงาน การพัฒนาการตรวจวัดการปล่อยคาร์บอน รวมถึงการผลักดันข้อริเริ่ม/โครงการความร่วมมือในการลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ ภาคป่าไม้ คมนาคม ซึ่งได้มีการทำแผนปฏิบัติการสำหรับทศวรรษหน้าเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการในอนาคตด้วย

๓.๒ สาระสำคัญ

สาระสำคัญของร่างเอกสารฯ ที่นำเสนอ ดังต่อไปนี้

๑) ร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting มีสาระสำคัญที่เป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของผู้นำกลุ่มพันธมิตร AZEC ที่จะเร่งการดำเนินการตามกรอบความตกลงระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกิจกรรมความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่ม AZEC เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานและความเป็นกลางทางคาร์บอนร่วมกัน โดยตระหนักถึงความสำคัญของหลักการ AZEC ที่เน้นย้ำถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จ ๓ ประการ ได้แก่ การลดการปล่อยคาร์บอน การเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงานไปพร้อม ๆ กัน บนพื้นฐานของแนวทางที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริงตามสถานการณ์ของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ ยังตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะผลักดันการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานผ่านการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมภายใต้ศูนย์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงการความร่วมมือด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในช่วงเปลี่ยนผ่านและการใช้เทคโนโลยีการดักจับ การกักเก็บ และการใช้ประโยชน์คาร์บอน ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือกับประเทศและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาคผ่านกรอบความร่วมมือที่มีอยู่ เพื่อสนับสนุนให้ประเทศพันธมิตร AZEC สามารถมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

๒) แผนปฏิบัติการสำหรับทศวรรษหน้า (Action Plan for Next Decades) เป็นเอกสารภาคผนวกประกอบร่างแถลงการณ์ร่วมฯ โดยมีสาระสำคัญที่มุ่งเน้นการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะสั้น - ระยะกลาง อาทิ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรม การส่งเสริมการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดการปล่อยคาร์บอนในภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ และภาคคมนาคมขนส่ง โดยการเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การส่งเสริมการผลิตและจัดหาเชื้อเพลิงและวัตถุดิบยั่งยืนตามมาตรฐานสากล การดำเนินโครงการด้านการขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเดินเรือ ตลอดจนการพัฒนาตลาดซื้อขายคาร์บอนผ่านกลไกเครดิตร่วม (Joint Crediting Mechanism: JCM) นอกจากนี้ ยังกำหนดแนวทางการผลักดันกิจกรรม/โครงการความร่วมมือภายใต้ข้อริเริ่มต่าง ๆ ทั้งในภาคพลังงาน ภาคอุตสาหกรรม ภาคคมนาคม และภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ และการส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันทางการเงินของประเทศญี่ปุ่น เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานของพันธมิตร AZEC ในอนาคต

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ ประเทศไทยในฐานะประเทศพันธมิตร AZEC มีบทบาทในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเพื่อผลักดันความร่วมมือภายใต้กรอบ AZEC ที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศพันธมิตรในการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากภาคพลังงาน รวมถึงเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งการรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว จะช่วยให้ไทยสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการความร่วมมือที่อยู่ในแผนงานของกรอบ AZEC โดยได้รับการสนับสนุนทางเทคนิคและวิชาการจากประเทศญี่ปุ่น ตลอดจนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จำเป็นเพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานของไทยในอนาคต ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนพลังงานชาติของไทยที่มีเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงานเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๔.๒ กระทรวงพลังงานในฐานะผู้แทนหลักในการขับเคลื่อนและประสานความร่วมมือภายใต้กรอบ AZEC ได้มีส่วนร่วมในการผลักดันกิจกรรม/โครงการความร่วมมือในเวทีดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นในการดำเนินโครงการความร่วมมือด้านพลังงานสะอาด การพัฒนาเทคโนโลยีรูปแบบใหม่และเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ อาทิ โครงการศึกษาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีการดักจับ การกักเก็บ และการใช้ประโยชน์คาร์บอนในแหล่งสำรวจและผลิตปิโตรเลียมของไทย โครงการศึกษาและพัฒนาห่วงโซ่อุปทานของการผลิตไฮโดรเจนและแอมโมเนียในโรงไฟฟ้าของไทย รวมถึงยังได้มีการส่งผู้แทนในระดับต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมการประชุม สัมมนา และเวทีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับประเทศพันธมิตร AZEC มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีพลังงานสะอาดของไทย โดยเป็นโอกาสอันดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมพลังงานสะอาดร่วมกันระหว่างไทยกับประเทศพันธมิตร AZEC ในอนาคตอีกด้วย

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ผู้แทนกระทรวงพลังงานได้มีส่วนร่วมในการผลักดันกิจกรรม/โครงการความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นและพันธมิตร AZEC มาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงพลังงานเพื่อเตรียมการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นภายใต้ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ที่จะมีการรับรองในการประชุมฯ ดังกล่าว โดยได้มีการเตรียมการจัดสรรงบประมาณอื่น โครงการเจรจาและประชุมนานาชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ และจัดทำคำของบประมาณงบรายจ่ายอื่น โครงการเจรจาและประชุมนานาชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อดำเนินการผลักดันกิจกรรมความร่วมมือด้านพลังงานในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยแล้ว

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพลังงาน ได้สอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงาน กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม และกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว มีความเห็นดังนี้

๖.๑ หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงาน มีความเห็นตรงกันว่า ไม่ขัดข้องต่อร่างแถลงการณ์ร่วมฯ โดยเห็นว่า มีสาระสำคัญที่เป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของผู้นำกลุ่มพันธมิตร AZEC ในการผลักดันการดำเนินความร่วมมือเพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานและ

ความเป็นกลางทางคาร์บอนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีพลังงานสมัยใหม่ อาทิ เทคโนโลยีด้านพลังงานหมุนเวียน การอนุรักษ์พลังงานการพัฒนาเชื้อเพลิงคาร์บอนต่ำสมัยใหม่ เทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน (Carbon Capture, Utilization and Storage: CCUS) ตลอดจนเทคโนโลยีพลังงานนิวเคลียร์ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีโอกาสได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากสถาบันการเงินญี่ปุ่น รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาตลาดซื้อขายคาร์บอนผ่านกลไกเครดิตร่วม (Joint Crediting Mechanism: JCM) ซึ่งจะเป็นประโยชน์และมีส่วนช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานของไทยไปสู่พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยังช่วยผลักดันประเทศมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ อีกด้วย

๖.๒ กระบวนการต่างประเทศ มีความเห็นดังนี้

๑) ด้านนโยบาย

ในหลักการ กระบวนการต่างประเทศไม่ขัดข้องต่อร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของพันธมิตร AZEC ที่จะเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการลดการพึ่งพาพลังงานจากถ่านหินอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี โดยที่ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ได้ขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมอุตสาหกรรมอื่นนอกเหนือจากอุตสาหกรรมพลังงาน โดยเสนอให้จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงรุกและโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาจากญี่ปุ่น ซึ่งจะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาข้อเสนอต่อประเทศไทยเพิ่มเติมก่อนเป็นสำคัญ เช่น การลดคาร์บอนในภาคการเกษตรและป่าไม้ การคลังในระยะเปลี่ยนผ่านพลังงานสีเขียว การสร้างถนนทางบก การสร้างเขื่อนไฮบริด ฯลฯ อย่างไรก็ดี ความร่วมมือดังกล่าวถือว่ามียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) สาขาความร่วมมือด้าน อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมหมุนเวียน และอุตสาหกรรมสีเขียว และสิ่งแวดล้อมและพลังงานเพื่อเป้าหมายการเป็นกลางทางคาร์บอน

๒) ด้านสาระัตถะและถ้อยคำ

๒.๑) ไม่มีข้อขัดข้องในสาระัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างแถลงการณ์ร่วมฯ หากกระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๒.๒) หากร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ยังไม่ใช่ร่างสุดท้าย (final agreed text) และในกรณีที่มีการปรับแก้ถ้อยคำในร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ขอให้กระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง พิจารณาให้ร่างสุดท้ายของร่างเอกสารดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางข้อ ๒.๑ ด้วย

๓) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองที่ผู้นำของญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และประเทศสมาชิกอาเซียน (ยกเว้นเมียนมา) จะร่วมรับรองในห้วงการประชุม The 2nd AZEC Leaders Meeting ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ประกอบกับ มาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาตามคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗๒๕๕๑ และที่ ๓/๒๕๖๐ แล้วเห็นว่า ร่างถ้อยแถลงการณ์ร่วมฯ มีสาระสำคัญ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประเทศพันธมิตร AZEC ที่จะสนับสนุนความร่วมมือในการผลักดันการเปลี่ยนผ่าน ด้านพลังงานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความมั่นคง ด้านพลังงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมาย ระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๔ กระทรวงการคลัง ได้พิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ แล้ว ไม่ขัดข้องต่อร่าง แถลงการณ์ร่วมฯ โดยเห็นว่า เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการลดการปล่อยคาร์บอน รวมทั้งการบรรลุเป้าหมาย ความเป็นกลางทางคาร์บอนของไทยในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ โดยกระทรวงการคลังได้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการสำหรับทศวรรษหน้า (Action Plan for Next Decade) ผ่านมาตรการและกลไกเพื่อระดมทุน จากภาคเอกชนในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

๖.๕ กระทรวงคมนาคม ได้พิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ แล้ว ไม่ขัดข้องต่อร่าง แถลงการณ์ร่วมฯ เนื่องจากสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงคมนาคมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคคมนาคมขนส่ง อาทิ การใช้เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า ในระบบขนส่งสาธารณะ การใช้เชื้อเพลิงชีวภาพ เช่น เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน เชื้อเพลิงไฮโดรเจน เชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติเหลว นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการด้านเทคโนโลยีเรือสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การผลักดัน โครงการถนนทดลอง วิจัยและพัฒนาในการนำขยะพลาสติกมาผสมในแอสฟัลต์คอนกรีต เพื่อส่งเสริมการบรรลุ เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ของประเทศ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคมนาคมขนส่งของไทยที่ยั่งยืนต่อไป

๖.๖ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้พิจารณาร่างแถลงการณ์ร่วมฯ แล้ว ไม่ขัดข้องต่อ ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ โดยเห็นว่า เป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดคาร์บอน อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนผ่านไปสู่ การใช้พลังงานสะอาดให้บรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน และการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ เป็นศูนย์ของไทย นอกจากนี้ ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ สมัยใหม่ (Next Generation Automobile Industry) ที่สอดคล้องกับการจัดทำแผนแม่บท ASEAN-Japan สำหรับยานยนต์สมัยใหม่ เพื่อส่งเสริมการลดคาร์บอนในภาคการขนส่งในภาพรวม

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงพลังงาน ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมสำหรับการประชุมระดับผู้นำกลุ่มพันธมิตร เอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ครั้งที่ ๒ (The 2nd Asia Zero Emission Community (AZEC) Leaders Meeting)

๘.๒ อนุมัติให้นายกรัฐมนตรี (หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรี) เป็นผู้ให้การรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ในช่วงการประชุมระดับผู้นำกลุ่มพันธมิตรเอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ครั้งที่ ๒ (The 2nd Asia Zero Emission Community (AZEC) Leaders Meeting)

๘.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงพลังงานนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๔๔ (เวทียา)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ vetisth@energy.go.th